

Záhrada

Do oporných dielcov z pohľadového betónu dal záhradný architekt zapustiť osvetlenie.

Zladeníá s domom

Taká je navštvívená záhrada, ktorá svojou podobou dokonale podčiarkuje a vystihuje architektúru domu.

Pod toto harmonické prepojenie sa podpísala spolupráca dvoch ateliérov, architektonického a ateliéru záhradnej tvorby. Záhradný architekt Zoltán Nagy, ktorého si domáci pozvali podľa referencií v časopisoch a na internete, spomína: „Majitelia ma oslovili ešte vo fáze hrubej stavby domu, keď v exteriéri neboli vykonané žiadne terénne úpravy. To malo, samozrejme, vplyv i na výsledok, pretože som mohol ovplyvniť v záhrade všetko, čo sa v kontexte terénu, úradných regulácií a inžinierskych sietí ovplyvniť dalo. Majitelia, rodičia s dvomi deťmi, si predovšetkým priali moderný a vizuálne zaujímavý vonkajší priestor s plnohodnotnou terasou, detskými prvkami a súvislým trávnikom na loptové hry. Ich očakávaná sa, myslím si, podarilo naplniť.“

Prefabrikáty na mieru

Hoci mal záhradný architekt pri navrhovaní dôveru majiteľov, bol limitovaný obmedzeniami zo strany úradov, najmä čo sa týkalo zastavaných plôch. „Záhrada musela byť vyriešená tak, aby bolo čo najviac voľných vonkajších plôch využitých na výsadbu a trávnik,“ pokračuje Zoltán. „Preto je tu dnes minimum spevnených plôch a schodísk. Navyše, terén slnečného juhovýchodného svahu bol veľmi členitý, s výraznými výškovými rozdielmi. Tie bolo treba logicky a prakticky prepojiť. Zemnými úpravami a podopretím terénu sa podarilo vytvoriť rovinaté celky. Majitelia tak môžu exteriérový priestor maximálne a plnohodnotne využívať. Akurát úzke pásy popri dome sme ponechali v prirodzenom sklone.“ Všimnite si ►►

Ing. Zoltán Nagy
záhradný architekt
www.grandgarden.sk

Spolupráca po prvotnom kontakte s investorm a odobrením finálneho variantu projektu prebiehala medzi mnou a kanceláriou architekta Jaroslava Janesa, ktorá projektovala rodinný dom. Bolo to časovo náročné, moja idea sa totiž musela kompletne prekresliť do stavebných výkresov. Podľa nich sa následne riešili terénne úpravy, inžinierske siete záhrady a dávali sa na mieru vyrobiť betónové prefabrikáty na spevnenie svahu a obrubníky.

^ Terénnymi úpravami získali domáci rovinaté trávnikové plochy. Sú na nich situované detské prvky a dajú sa využívať aj na loptové hry. S andezitom použitým v gabiónoch a na fasáde domu dobre ladí pohľadový betón a sivá betónová dlažba.

> Zapestovaný živý plot, ktorý zakryl susediace stavby, vytvoril súkromie hneď po výsadbe. Zároveň je príjemnou líniou, nad ktorou sa otvára výhľad na mesto. Sklenené zábradlie ponúka bezpečie a zbytočne nerozbija priestor.

>> Betónový plot od ulice rýchlo zmizne pod porastom paviniča trojlaločného. Nad modro-žltou kombináciou šalvií, ľalioviek a kavyľov sa vznášajú krásne hlavy cesnakových súkvetí.

^ Výsadby stromov nie sú náhodné, časom zakryjú pohľad na okolostojace domy. Harmonická a moderná kombinácia trvaliek, tráv a cibulovín vnáša do inak prísne členeného priestoru nenútenosť, hravosť a optimizmus.

Osadením betónových obrubníkov do pôdy docielil záhradný architekt pohodlné dokášanie okrajov trávniku automatickou kosačkou. Zóvlaha je riešená z retenčných nádrží, do ktorých sa zbiera dažďová voda. V prípade sucha sú nádrže zásobované vodou zo studne.

Temavozeleným tisom tvarovaným do stĺpov a tmavočerveným kultivárom sliviek kontrastuje biela kôra briez. Línie gabionov striedajú zapestované živé ploty. V záhonoch nie je použitá netkaná textília, aby sa rastliny mohli lepšie zakoreniť a rozrásť.

Popri dome je zachovaný pôvodný sklon svahu. Zo stromov sa tu ušlo miesto muchovníkom a mirabelkám. Základ záhonov tvorí pôdopokryvná valdštajinka, doplnená je popradami, funkiami, heucherami a alchemilkami.

prefabrikáty z pohľadového betónu použité na spevnenie svahov. Ich farba prirodzene komunikuje s použitými materiálmi a najmä boli vyrobené na mieru. „To síce realizáciu finančne zaťažilo, no priestor, ktorý sa takto reálne i vizuálne získal, je na nezaplatenie. Na mieru sa vyrábali aj betónové obruby trávnatých plôch. S nimi som docielil pohodlné dokášanie okrajov trávniku automatickou kosačkou a opticky som rozčlenil veľkú plochu trávy. Tento raster je dobre čitateľný z hornej terasy.“

Presne podľa plánu

Terénne úpravy vrátane osadenia spomínaných prefabrikátov riešila stavebná firma, ktorá stavala dom. Počas celej realizácie bol prítomný aj záhradný architekt so svojimi ľuďmi, ktorí kladli rozvody závlahy a elektroinštaláciu. Len pre zaujímavosť, v záhrade je položený približne kilometer elektrických káblov a zhruba dva kilometre závlahových hadíc. Na všetko boli vypracované podrobné plány a tie sa i dodržiavali, aby sa na nič nezabudlo. Kde to už bolo možné, nadvážala sa ornica, ktorá sa priebežne zhutňovala, čo zabránilo jej neskoršiemu sadaniu. Na zlepšenie pôdy sa do nej zapracovalo veľké množstvo organických materiálov. Nasledovala výsadba a kotvenie stromov, výsadba hotových živých plotov, trvaliek a okrasných tráv. Dokončila a napojila sa závlaha a zamulčovali sa záhony. To všetko

trvalo tri a pol mesiaca. A potom prišli Vianoce. Práce pokračovali ďalší rok hneď z jari. Dosádzali sa rastliny na svahy dvíhajúce sa povedľa domu a pripravil sa terén na polozenie trávnikovcov kobercov vrátane navádzacích rozvodov pre automatickú kosačku. Nakoniec sa kladla trávna mašina. No a na jeseň záhony doplnili o cibule tulipánov, narcisov a okrasných cesnakov.

So živými plotmi

„Výber kostrových rastlín som riešil spolu s investorom. Je tu trojica okrasných hlohov, lipy malolisté, viackmenné červenolisté slivky, brezy, muchovníky a niekoľko úžitkových stromov ako mirabelka a hruška. Okrem toho sme použili hotové živé ploty z buka a z tisu. Ich priamočiare línie rozčleňujú a spolu definujú jednotlivé časti záhrady. Za bukovou hradbou v najnižšej úrovni je ešte úžitková minizáhrada s jahodami, ríbezľami, egrešmi, malinami a so zeleninou. Trvalkovú výsadbu sme navrhovali v trojici: investor, ja a kolegynia Marta Tokár.“ Čo sa údržby týka, veľa prác má na starosti automatika, od ôsmich závlahových okruhov až po kosenie. Dokášať kosačkou sa musí iba v hornej časti pozemku, kde sa nedostane automatický pomocník. Inak postačí štyri-päť návštev záhradníkov počas roka, ktorí prečistia trvalkovú výsadbu a zastrihnú živé ploty.

Monika KRÁLOVÁ, Foto: GRANDGARDEN